

Довели свою ефективність інформаційно-комунікаційні технології, зокрема, різноманітні веб-квести, тобто проблемні завдання з елементами рольової гри, для виконання яких надавались відео-інструкції та використовувались інформаційні ресурси Інтернету або рекомендовані електронні носії, також популярними стали різні онлайн-марафони і челенджі, зокрема, «Моя життєва позиція – активність!», мета якого полягала у демонстрації певних видів спільної діяльності учнів і батьків під час карантину, відео-ролики («Це – моя перемога!», «Я зміг!»), флешмоби («Разом до успіху!», «Сходами успіху»).

Таким чином, дослідження партнерської взаємодії вчителів і батьків тривало в умовах жорстких карантинних заходів, у яких опинилась система освіти у зв'язку із COVID-19. Однак, зауважимо, що в тій ситуації соціальне партнерство закладу освіти і сім'ї не послаблювалося, а, навпаки, набувало нової сили і більш глибокого значення для усіх сторін взаємодії: разом із педагогічними колективами батьки обирали ефективні методи особистісного розвитку дитини, оволодівали цифровими ресурсами та дистанційними платформами, ставали справжніми співниками й однодумцями у справі формування соціально успішної особистості.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Сучасна освіта на шляху досконалості. *Рідна школа*, № 1–2(1072). 2021. С. 32-37.
2. Взаємодія в школі: 6 прикладів змін через партнерство. / Упоряд. Г. Титиш. Харків: ГО «ЕдКемп Україна», 2020. 77 с.
3. Войчицькі Е. Як виховати надуспішних людей. Прості уроки – феноменальний результат. Київ: BookChef, 2019. 320 с.
4. Ціпан Т. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді. *Іноватика у вихованні*, № 12. 2020. С. 235-241.
5. Цуркан Т. Г., Руміга Т. О. Соціальне партнерство школи та сім'ї в умовах нової української школи. *Теорія і методика професійної освіти*, № 16. 2019. С. 153-156.

С.А. Ничкало, м. Київ

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО МЕДІАПРОСТОРУ В ОСВІТНІЙ ХУДОЖНІЙ КОМУНІКАЦІЇ: АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ

Авторкою наголошується зростаюче значення дистанційної освіти як глобальної світової тенденції. Звертається увага на деструктивний вплив розв'язаної росією війни на

стан освіти в Україні, що спонукає до посиленого використання можливостей віртуального медіапростору, зокрема в художній комунікації. Підкреслюється важливість залучення школярів до надбань світової і національної архітектури задля відбудови повоєнної України.

Ключові слова: *віртуальний медіапростір, художня комунікація, естетичне виховання, мистецтво, архітектура.*

Упродовж декількох десятиліть дистанційна освіта набуває все більшого поширення в багатьох країнах на всіх стадіях освітнього процесу – від початкової школи до ВНЗ і далі, відповідно до концепції навчання впродовж життя. В Україні останнім часом актуальність цієї глобальної тенденції посилюється війною, внаслідок якої велика кількість навчальних закладів знищена, можливість надання повноцінних освітніх послуг вкрай ускладнена, а конституційне право кожного громадянина на освіту має залишатись гарантованим. Відповідно зростає значення віртуального медіапростору як джерела знань і способів педагогічної взаємодії. Щодо мистецьких дисциплін, цей простір надає можливості для педагогічної творчості засобами віртуальної художньої комунікації.

У такому контексті постає непросто завдання збереження комунікаційних переваг традиційних уроків, коли вчитель безпосередньо, «наживо» спілкується з учнями. Праці дослідників віртуальних медіа дають підстави для оптимістичного погляду на можливість вирішення зазначеної проблеми. О. Дзьобань і Є. Мануйлов зазначають: «Віртуальна комунікація, як і масово-інформаційна комунікація, дає своїм учасникам спосіб розповсюджувати інформацію по всій земній кулі, а не обмежуватися лише малими групами. Однак на відміну від масово-інформаційної, вона не є односпрямованою, а інтерактивною та діалогічною. У процесі віртуальної взаємодії будь-який комунікант може стати не тільки реципієнтом, приймачем інформації, але і її джерелом... Таким чином, віртуальні комунікації – це комунікативна взаємодія у тому чи іншому вигляді за допомогою комп'ютерних технологій. Завдяки цьому стало можливим взаємодіяти через комп'ютерні мережі за допомогою спеціального програмного забезпечення. Так, можна, наприклад, проводити віртуальні зустрічі, конференції або які-небудь спільні взаємодії незалежно від

географічного розташування [1, с. 9].

Згадані інтерактивність і діалогічність відповідають тим принципам художньої комунікації, які забезпечують рефлексію, зворотній зв'язок між усіма учасниками навчально-виховного процесу, що особливо актуально для мистецької освіти й естетичного виховання. Слід зазначити, що українськими педагогами вже накопичено значний практичний досвід у використанні інтернет-ресурсів: це і онлайн-уроки, і віртуальні екскурсії, мистецькі інтернет-платформи, презентації, до яких залучаються учні. Велика кількість вчителів оволодіває навичками створення навчальних відео різних форматів, нерідко досягаючи в цьому високої майстерності [1].

Реалії воєнного стану, в якому перебуває наша країна, руйнівні наслідки війни вносять свої акценти у зміст навчальних предметів художньо-естетичного циклу, актуалізуючи передусім значення мистецтва архітектури, а також музеїв – художньо-просвітницьких закладів, покликаних зберігати і пропагувати національну культурну спадщину, сприяти розвитку й популяризації сучасного мистецтва. Сьогодні Україна підтверджує висловлювання Н. Філіпчук: «Дослідники прогнозують, що у XXI ст. світ залишатиметься надто жорстоким, нетолерантним і непередбачуваним, тому, з одного боку, стратегічним завданням людства, практично кожної нації та держави залишається гуманізація політики і життєдіяльності. З іншого – кожен народ, держава мають виробляти дієвий національно-збережувальний імунітет, який був би захистом від реальних загроз та викликів. Культурна політика, зокрема музейна, є необхідним атрибутом і механізмом зазначених функцій» [3, с. 219-220].

Співробітниками лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти неодноразово наголошувалося на значенні національного мистецтва у вихованні високодуховної, моральної особистості, і що особливо актуально – національно свідомого громадянина, істинного патріота своєї держави. Маємо всі підстави прогнозувати, що ця актуальність буде лише посилюватися. Сплеск патріотичних почуттів серед українців, спричинений опором агресорові, викликає жагу до пізнання української культури, історії, мистецтва. Вважаємо

також, що неминуче зростатиме інтерес до мистецтва архітектури і професії архітектора, оскільки після переможного закінчення війни на українців чекає колосальна праця по відбудові зруйнованих міст, містечок і сіл. Попереду ще сумне «підбиття підсумків» з приводу того, скільки знищено музеїв, визначних архітектурних споруд, пам'яток історії і культури, які з них підлягають відновленню, а які, на жаль, втрачені. Для майбутньої відбудови України також важливо залучати учнів до художніх і технологічних досягнень сучасної світової архітектури, знайомити їх з досвідом інших країн, передусім братньої Польщі, по відбудові міст (Варшава, Гданськ), майже повністю зруйнованих під час другої світової війни. Принципово важливе значення архітектурної практики, стилю, смаку і культури в цілому має коректне поєднання національних художніх традицій з найсміливішими новітніми ідеями. Надихаючим прикладом цього є архітектура української діаспори, яка, свого часу долаючи важкі життєві обставини, створила високохудожні твори – сучасні за світовими критеріями і разом з тим сповнені національним українським духом.

Інформаційний медіапростір, у тому числі віртуальний, що постійно збагачується і поповнюється новим матеріалом, надає можливості для реалізації вищезокреслених та інших напрямів естетичного виховання школярів засобами художньої комунікації. Цей простір потребує ретельного дослідження не тільки як джерела інформації, а й носія сенсів – насамперед позитивних - для виховання високоосвічених, духовних, патріотичних громадян, які будуватимуть нову Україну.

Список використаних джерел

1. Дзьобань О. П., Мануйлов Є. М. Віртуальні комунікації: до проблеми філософського осмислення сутності. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*, № 3(26). 2015. С. 7-19.
2. Лазарева Л. М. Художня комунікація та її особливості в сучасному інтернет просторі. *Образотворче мистецтво*, № 1. 2011. С. 96-99.
3. Філіпчук Н. О. Педагогічно-просвітницька діяльність музеїв України (кінець ХІХ – початок ХХІ століття): *монографія*. / за наук. ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2020. 468 с.